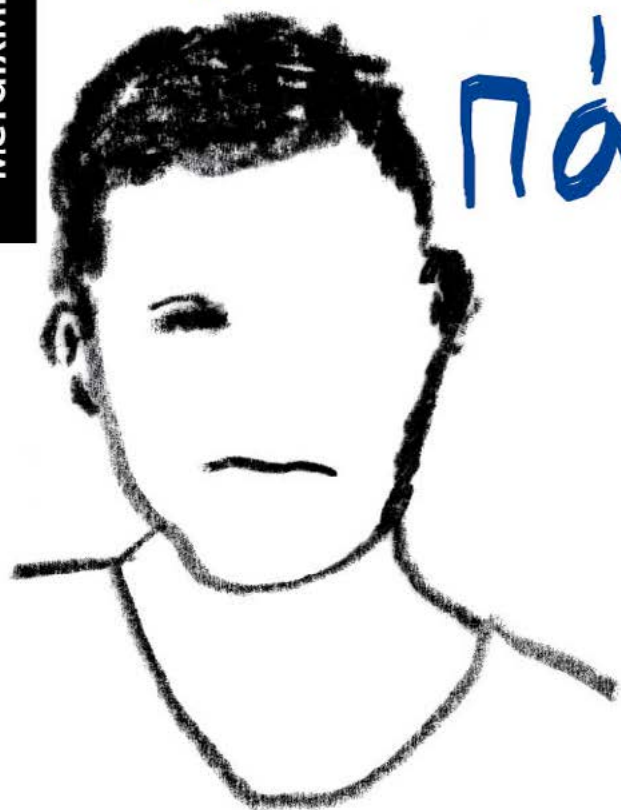

Πώς ο Ιγνάτιος
Καραδοβωρής
έχασε τα
πάντα

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Ἄρης
Αλεξανδρής

ΟΝΟΜΑΖΟΜΑΙ ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΑΡΑΘΟΔΩΡΗΣ και αισθάνομαι ότι πρέπει να μιλήσω. Όχι ότι θα έχουν σημασία για κάποιον άλλο εκτός από εμένα αυτά που θα γράψω, αλλά εγώ θα τα πω κι ας μην τα διαβάσει κανείς. Εδώ που έφτασα, αυτή η επιλογή μου φαίνεται λογική και σκόπιμη.

Γεννήθηκα και μεγάλωσα στην Κομοτηνή, παρότι κανένας από τους γονείς μου δεν κατάγεται από εκεί. Η μητέρα μου είναι από την Ξάνθη, ο πατέρας μου από τη Θεσσαλονίκη. Γνωρίστηκαν στην Κομοτηνή όταν η μητέρα μου σπούδαζε στη Νομική και ο πατέρας μου ερχόταν βόλτα με τους φίλους του για να γνωρίσουν κοπέλες. Σε μια από αυτές τις βόλτες τέλος πάντων, έτυχε να δει τη μάνα μου. Ήταν σε έναν χορό μασκέ σε κάποιο μπαρ της πλατείας Ειρήνης. Αυτή πρέπει να τον ερωτεύτηκε παράφορα, αυτός πάλι όχι και τόσο. Έχω μάθει ότι για δύο χρόνια η κακομοίρα πίστευε ότι είχαν αποκλειστική σχέση, εν αγνοία του.

Μην τα πολυλογώ, η μητέρα μου τελείωσε τη Νομική

(δεν καταλαβαίνω γιατί, αφού δικηγόρος δεν έγινε ποτέ) και αποφάσισε να μείνει στην Κομοτηνή μόνιμα. Θλιβερό, αν ρωτάτε εμένα. Σύντομα μετακόμισε στο σπίτι της ο πατέρας μου, πράγμα που υποτίθεται ότι συνέβη επειδή συνειδητοποίησε πόσο πολύ την αγαπάει τάχα μου, αλλά εγώ υποψιάζομαι ότι σημαντικό ρόλο έπαιξε πως δεν είχε λεφτά και ήθελε να φύγει επειγόντως από το σπίτι των παππούδων μου στην Καλαμαριά. Θα έκανε τα πάντα γι' αυτό, οι παππούδες μου «τον έπνιγαν μέχρι τον θάνατό τους», έτσι μας έλεγε. Οι γονείς της μητέρας μου έχουν αρκετά μεγάλη περιουσία, εντάξει, όχι τεράστια αλλά ικανοποιητική θα μπορούσε να πει κανείς, επομένως υποθέτω ότι η Λίτσα φάνταζε ωραία επένδυση σ' εκείνη τη φάση. Δεν μου το έχει πει κάποιος αυτό το τελευταίο, αλήθεια, το υποθέτω από μόνος μου. Από την άλλη, κάποια πράγματα δεν χρειάζεται να ειπωθούν.

Είναι λίγο περίεργη υπόθεση η μητέρα Λίτσα. Δεν το λέω αυτό εις βάρος της, προς Θεού. Ούτε το λέω επειδή χρησιμοποιεί λέξεις όπως «σπορτέξ» και «εξαντρίκ». Απλώς πάντα πίστευα ότι ο πατέρας μου ήταν τελείως απλοϊκός, σε αντίθεση με τη μητέρα μου η οποία, ας πούμε, παρουσίαζε μια κάποια συνθετότητα. Αν οι γονείς μου ήταν πίνακες δηλαδή, ο πατέρας μου θα ήταν κάτι μονοχρωματικό και η μητέρα μου κάτι με εκατό χρώματα, τα οποία θα είχαν προστεθεί πάνω σε έναν παλιότερο πίνακα, ο οποίος θα είχε ζωγραφιστεί πάνω σε έναν ακόμα παλιότερο που

ποιος ξέρει τι θα απεικόνιζε – πιθανώς μια ζούγκλα. Έτσι τουλάχιστον πίστευα μέχρι πρόσφατα.

Έλεγα για την οικογένεια της μαμάς μου. Λοιπόν, οι γονείς της, οι παππούδες μου δηλαδή, έχουν απ' ό,τι γνωρίζω μια αξιοσέβαστη ακίνητη περιουσία στην Ξάνθη –για την οποία όμως δεν μιλάμε γιατί είναι αγένεια– κι ένα μεγάλο κομμάτι της προορίζεται για τη μαμά μου. Μη με ρωτάτε πώς το ξέρω. Μπορεί να μη συζητάμε εκτενώς τα περιουσιακά, αλλά κάποιες πληροφορίες έρχονται από μόνες τους και με βρίσκουν. Που λέτε, κάθε φορά που ο πατέρας μου της έκανε νύξη σχετικά με το πόσο μεγάλη είναι αυτή η περιουσία τελικά, η μαμά τον επέπληττε σε πολύ υψηλούς τόνους, χρησιμοποιώντας πάντα το ίδιο επιχείρημα: «Θανάση, το να αναρωτιέσαι πόση είναι η περιουσία των γονιών μου είναι σαν να εύχεσαι κρυφά να πεθάνουν!». Μετά έπαιρνε ένα ύφος λες και ο Θανάσης όχι μόνο ευχήθηκε τον θάνατό τους, αλλά τους σκότωσε με τα ίδια του τα χέρια.

Να αναφέρω ότι η μαμά μου έχει και μια αδελφή, τη θεία Κατερίνα, που γενικά θεωρείται εκθαμβωτικά όμορφη και η μαμά μου δεν την πολυσυμπαθεί. Αυτό το συμπεραίνω από τη μόνιμη αγανάκτηση που δείχνει εναντίον της, ό,τι κι αν τύχει να κάνει η δόλια η θεία μου. «Πφφ, εντάξει τώρα, κλασική Κατερίνα, δεν την ξέρεις;» τη θυμάμαι να λέει μια ζωή στον πατέρα μου κουνώντας το κεφάλι και περιστρέφοντας το χέρι της με νόημα, όταν έκλεινε το

τηλέφωνο μαζί της. Εντωμεταξύ, η θεία Κατερίνα μπορεί και να της λέει κάτι αδιάφορο, π.χ. ότι μαγειρεύει ένα καινούργιο φαγητό, αλλά δεν έχει σημασία. Η μαμά μου θα κάνει σαν να άκουσε το πιο εξωφρενικό πράγμα του κόσμου από το πιο εξωφρενικό άτομο του κόσμου. Αυτό με το φαγητό ήταν ένα απλό παράδειγμα, ίσως όχι και τόσο εύστοχο καθώς η θεία μου ούτε μαγειρεύει ούτε τρώει πολύ. Κυρίως «ταξιδεύει και μαθαίνει» όπως της αρέσει να λέει. Εννοείται ότι η μαμά ξερνάει. Ο μπαμπάς παραδόξως τη συμπαθεί, ενώ δεν αγαπάει ιδιαίτερα τα πεθερικά του.

Για την οικογένεια του πατέρα μου δεν ξέρω πολλά, είδα τους γονείς του ελάχιστες φορές στη ζωή μου και μετά πέθαναν. Όχι επειδή τους είδα, αρρώστησαν οι άνθρωποι. Έτσι μας είπε ο μπαμπάς. Μια μέρα όταν ήμουν μικρός, μπήκε στο σαλόνι ο πατέρας μου και μας ανακοίνωσε στην ψύχρα ότι πέθαναν και οι δύο, με διαφορά μερικών ημερών. Άναυδοι εμείς, αναρωτιόμασταν τι μπορεί να είχαν και πέθαναν παρέα. Θυμάμαι ότι εγώ έριξα στο τραπέζι το τροχαίο δυστύχημα. Η μητέρα μου με κοίταξε σαν να είμαι βλαμμένο. Έτσι, καταλήξαμε στην πνευμονία. Βόλευε, γιατί γνωρίζαμε ότι ήταν και οι δύο καπνιστές. Η μαμά μου σιχαίνεται το τσιγάρο.

Δεν πήγαμε καν στην κηδεία τους πάντως – ο πατέρας μου ήθελε να πάει μόνος του και η μαμά μου τον δικαιολόγησε με κάτι φιλοσοφικές αρλούμπες περί μοναχικής εμπειρίας, προσωπικού χρέους κ.λπ. Εγώ ξεπλάγην που

μπήκε στον κόπο να πάει. Τους έβλεπε πολύ σπάνια κι όποτε μιλούσε γι' αυτούς, παλιόγερους τους ανέβαζε, σκατόγερους τους κατέβαζε. Η μαμά μου ήταν πεπεισμένη ότι επρόκειτο για φρικτά άτομα. Δεν είχε ποτέ ιδιαίτερες επαφές μαζί τους, αλλά επέμενε ότι είχαν υπάρξει «αφάνταστα σκληροί με τον Θανάση». Βέβαια, όταν ρώταγα τι του είχαν κάνει, δεν μου έδινε ποτέ σοβαρή απάντηση, παρά μόνο το κλασικό «θα μου επιτρέψεις να γνωρίζω κάποια πράγματα καλύτερα από σένα». Χαίρω πολύ.

Εν πάση περιπτώσει, το ένα πράγμα έφερε το άλλο και οι γονείς μου παντρεύτηκαν. Η μητέρα μου ήταν είκοσι τέσσερα, ο πατέρας μου είκοσι οχτώ. Λίγο μετά, με ένα μικρό δάνειο από τους γονείς της (που, απ' ό,τι ξέρω, δεν ήταν ούτε τόσο μικρό αλλά ούτε και τόσο δάνειο) ο πατέρας μου άνοιξε τον πρώτο Γλυκούλη στη γωνία Μακεδονίας και Δημοκρίτου. Ήταν ένα μαγαζί με καλτσόνε που γνώρισε αμέσως ανέλπιστα τοπική επιτυχία. Κανείς δεν περίμενε ότι στους Κομοτηναίους θα άρεσαν τόσο πολύ τα καλτσόνε, να όμως που τους άρεσαν. Ωστόσο, τα καλτσόνε του Γλυκούλη δεν άρεσαν μόνο στους ντόπιους. Αν ρωτήσει κανείς τον πατέρα μου, θα μάθει ότι ερχόταν κόσμος από παντού ειδικά γι' αυτά. Ήταν κατά μια έννοια ένας πόλος έλξης που συνέβαλε με τον τρόπο του στην αύξηση του τουρισμού της Κομοτηνής. Τουλάχιστον αυτό ισχυρίζεται ο πατέρας μου. Αλλά ο πατέρας μου λέει ακόμη ότι για τα καλτσόνε του ερχόταν κόσμος κι από τη Βουλγαρία,

επομένως δεν θεωρώ την κρίση του πάρα πολύ αξιόπιστη. Όπως και να 'χει, αυτό το απρόσμενο γεγονός έφερε στους γονείς μου και μερικά απρόσμενα λεφτά. Μετά από αυτά, τους έφερε εμένα. Η μητέρα μου επιμένει ότι αν δεν είχε πετύχει ο Γλυκούλης, εγώ δεν θα είχα υπάρξει ποτέ, γιατί αυτός ήταν που την έκανε να αισθανθεί την απαραίτητη ασφάλεια, ώστε να αφεθεί στο όνειρο της οικογένειας μαζί με τον πατέρα μου. Τότε ήταν που κατάλαβε ότι είχε βρει το λιμάνι της, ένα λιμάνι γεμάτο ζύμες, σάλτσες, τυριά και φέτες μπέικον.

Ο Γλυκούλης συνέχισε να κάνει θραύση και μετά τη γέννησή μου. Οι φοιτητές έδιναν ραντεβού στον Γλυκούλη, οι ερωτευμένοι συναντιούνταν στον Γλυκούλη, οι μεθυσμένοι έρχονταν μετά τα ποτά για να φάνε όρθιοι στον Γλυκούλη. Όπως είναι φυσικό, ο πατέρας μου δεν μπορούσε να αφήσει την επιτυχία του Γλυκούλη να περιορίζεται στα ασφυκτικά σύνορα της Κομοτηνής. Η αλήθεια, άλλωστε, είναι ότι δεν έχανε ποτέ την ευκαιρία να καταγγείλει την «ασφυκτικότητα» αυτή (δική του λέξη) και να επισημάνει την ανάγκη υπέρβασής της. Γι' αυτόν, ήταν προφανές πως μπροστά του είχε ένα επιχειρηματικό χρυσωρυχείο και το μόνο που έλειπε ήταν να το εκμεταλλευτεί κατάλληλα. Σιγά σιγά, άρχισε να ανοίγει Γλυκούληδες σε όλη τη βόρεια Ελλάδα. Καλά, όχι σε ολόκληρη τη βόρεια Ελλάδα, αλλά σε κάποια στρατηγικά σημεία της που ήταν αρκετά για να σηματοδοτήσουν μια μικρή αυτοκρατορία. Στο μυα-

λό του και στο μυαλό μας. Δύο καταστήματα στη Θεσσαλονίκη, ένα στην Ξάνθη, ένα στην Αλεξανδρούπολη, ένα στην Καβάλα, ένα στις Σέρρες. Κάποια στιγμή, ο πατέρας μου συνεργάστηκε με έναν σύμβουλο επιχειρήσεων ο οποίος του συνέστησε να εμπλουτίσει το μενού του Γλυκούλη και με άλλες συνταγές. «Θανάση, δεν είναι δυνατόν το όνομα της επιχείρησής σου να είναι Γλυκούλης και να μην έχει ούτε ένα γλυκό». Έτσι, ο Γλυκούλης άρχισε να φτιάχνει και καλτσόνε με σοκολάτα, μεταξύ άλλων. Κάποιοι ισχυρίστηκαν ότι επρόκειτο για μεγάλη αηδία. Κάποιοι άλλοι, πιο διακριτικοί, ότι αυτό αλλοίωνε την ταυτότητα του μαγαζιού. Και πράγματι χάσαμε αρκετούς φανατικούς πελάτες μετά την αλλαγή αυτή. Αλλά κερδίσαμε ακόμα περισσότερους. Τίποτα δεν μπορούσε να σταματήσει τον Γλυκούλη.

Παρόλο που καθώς μεγάλωνα είχαμε πολλά λεφτά ως οικογένεια, συμπεριφερόμασταν και ζούσαμε σαν να μην έχουμε. Το σπίτι μας ήταν άνετο αλλά συντηρητικό, μια ζωή με τα ίδια παλιά, βαριά έπιπλα που με κατέθλιβαν. Θα μπορούσα να πω ότι από αυτήν την άποψη, είχαμε μια σεμνή αντίληψη για τη ζωή. Δεν κάναμε υπερβολικά έξοδα και δεν το θεωρούσαμε σωστό όταν μαθαίναμε πως κάποιος γνωστός μας κάνει. Τον λέγαμε ψωνάρα. Κι όποτε λέγαμε κάποιον ψωνάρα, είχαμε την τάση να πατάμε με δύναμη το γράμμα «ν» και μετά να κάνουμε το ίδιο στο «α». Η βρισιά δηλαδή ήταν κάπως έτσι: «Αντε μωρέ με την

ψωνννάαρα...» κι αφήναμε τα αποσιωπητικά να πουν όλα τα υπόλοιπα. Μετά, αισθανόμασταν πολύ καλά με τον εαυτό μας.

Αλλά ας γυρίσουμε στα λεφτά. Τα πράγματά μου, λοιπόν, ήταν πάντα οικονομικά, τα τετράδιά μου δεν ήταν από εκείνα με το σκληρό εξώφυλλο κι από το σουπερμάρκετ ψωνίζαμε κυρίως τα προϊόντα με έκπτωση. Δεν ξοδεύαμε αν δεν υπήρχε σημαντικός λόγος, κι ό,τι παίρναμε δεν ήταν και για χόρταση. Το μενού της εβδομάδας ήταν συγκεκριμένο, οι ποσότητες προκαθορισμένες και οι παρεκκλίσεις δικαιολογούνταν μόνο σε περίπτωση ασθένειας. Η ασθένεια έπρεπε να είναι βαριά.

Η μητέρα μου καθάριζε το σπίτι αυστηρά μόνη της και θεωρούσε τη διαδικασία κάτι σαν ιεροτελεστία. Δεν ήταν καλά αν δεν καθάριζε. Όλες οι φίλες της είχαν οικιακή βοηθό και μάλιστα την αποκαλούσαν «γυναίκα», όμως αυτή το θεωρούσε γελοίο και δεν άκουγε κουβέντα πάνω σ' αυτό. Είχε μανία με τη φασίνα, μια μανία πολύ προσωπική. Εγώ ανατριχιάζω και μόνο στο άκουσμα της λέξης. Τι πάει να πει «φασίνα»; Εντελώς γελοία λέξη. Η Λίτσα δεν είχε την ίδια γνώμη. Καθάριζε κυριολεκτικά όλη την ημέρα και επαναλάμβανε τη λέξη «φασίνα» πιο συχνά από οποιονδήποτε άνθρωπο γνώρισα ποτέ. Τρελό! Η ζωή της μαμάς μου χωρίς το άγχος της καθαριότητας ήταν ένα σύντομο διάλειμμα από την ίδια την καθαριότητα. Η Λίτσα ήταν σε μεγάλο βαθμό υστερική. Στο σπίτι απαγορευόταν να κυ-

κλοφορούμε με παπούτσια, έπρεπε οπωσδήποτε να τα βγάλουμε μπαίνοντας και να τα τοποθετήσουμε στην ειδική παπουτσοθήκη εισόδου. Αυτό ήταν ιδιαιτέρως άβολο, γιατί μερικές φορές μπορεί να είχες ξεχάσει κάτι μες στο σπίτι ενώ ήσουν έτοιμος να φύγεις από αυτό, κι έτσι έπρεπε να ξαναβγάλεις τα παπούτσια σου, να τα ξαναβάλεις στην παπουτσοθήκη και ούτω καθεξής. Επίσης, προκαλούσε αμηχανία σε τυχόν επισκέπτες. Δεν αισθάνονται όμορφα όλοι οι άνθρωποι όταν τους ζητάς με το καλημέρα να βγάλουν τα παπούτσια τους για να μπουν στο σπίτι σου. Κάποιοι μπορεί να έχουν τρύπιες κάλτσες, για παράδειγμα.

Μια άλλη παραξενιά της μητέρας μου ήταν η αντιπάθειά της για τις τρίχες. Τρελή αντιπάθεια. Χρησιμοποιώ παρατατικό, όχι επειδή η παραξενιά έχει παύσει, αλλά επειδή αναφέρομαι στο παρελθόν. Ελπίζω να μη σας ενοχλεί. Εντάσσεται κι αυτή η παραξενιά στο πλαίσιο του πάθους της μητέρας μου για την τάξη και την καθαριότητα, αλλά νομίζω ότι της αξίζει μια ειδική μνεία, γιατί είχε πραγματικά κάτι ξεχωριστά ξεχωριστό. «Ξεχωριστά Ξεχωριστός» ήταν το σλόγκαν του Γλυκούλη μια περίοδο. Άσχετο, αλλά αφού μου ήρθε, έπρεπε να το αναφέρω. Επανέρχομαι στις τρίχες όμως. Αν λοιπόν η μητέρα μου τύχαινε να βρει τρίχες δικές μου ή του πατέρα μου στην τουαλέτα ή στο σιφόνι της μπανιέρας, πάθαινε νευρικό κλονισμό κι έσπευδε να τις εξαφανίσει σαν να επρόκειτο για πανούκλα. Απολύμαινε το αντίστοιχο σημείο, κι έπειτα μας έκανε ένα

ατελείωτο κήρυγμα για το πόσο επικίνδυνο είναι να υιοθετούμε ανθυγιεινές συνήθειες και πόσο θα το μετανιώναμε αν συνεχίζαμε. Όταν έλεγε πως θα το μετανιώσουμε, δεν ήταν σαφές αν εννοούσε πως θα το μετανιώσουμε επειδή θα πάθουμε κάτι ολέθριο ή επειδή θα μας έκανε αυτή να το μετανιώσουμε. Όταν κάποιος λουζόταν, μετά το λούσιμο η μητέρα μου του απαγόρευε να κάτσει στον καναπέ με το κεφάλι ακουμπισμένο στη μαξιλάρα, γιατί υπήρχε μεγάλος κίνδυνος κάποια φρεσκολουσμένη, φρεσκοστεγνωμένη, φρεσκοχτενισμένη και άρα ευάλωτη τρίχα να φύγει από τη θέση της και να κολλήσει στον καναπέ. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να αποφεύγω το λούσιμο, μερικές φορές για εβδομάδες.

Από τα παιδικά μου χρόνια στην Κομοτηνή, θυμάμαι έντονα τον κόσμο να θαυμάζει με πάθος την πόλη για την ομορφιά και την άπλα της. «Είμαστε τυχεροί που ζούμε σ' έναν τόσο ασφαλή κι ευλογημένο τόπο» έλεγαν μερικοί. «Ποια άλλη πόλη συνδυάζει τόσο αρμονικά τη φύση, το αστικό στοιχείο και την έντονη ζωή;» αναρωτιούνταν ρητορικά κάποιοι άλλοι. Προσωπικά, πάντα είχα τις αμφιβολίες μου κι όταν πια άρχισα να ταξιδεύω με τον πατέρα μου σε γύρω πόλεις λόγω του Γλυκούλη, ήμουν πια σίγουρος: ο μόνος λόγος να βρίσκει κανείς τόσο ωραία την Κομοτηνή είναι να μην έχει δει ποτέ του καμία άλλη πόλη.

Η πόλη, βασικά, αποτελείται από μια μεγάλη πλατεία με ένα σιντριβάνι, που, δεν λέω, όμορφα είναι και τα δύο,

αλλά όχι κάτι να σε κάνει να τρελαθείς. Εκτός αν έχεις κάποιο κόλλημα με τις πλατείες και τα σιντριβάνια ως άνθρωπος. Γύρω από την πλατεία ξετυλίγεται ένας ανομοιόμορφος γκρι κόσμος από άχαρες πολυκατοικίες που φτιάχτηκαν όπως όπως για να στεγάσουν τους άπειρους φοιτητές, κι από μικρές μονοκατοικίες και παραπήγματα μουσουλμάνων. Δεν έχω κάτι με τους αλλόθρησκους, παρακαλώ μη με παρεξηγήσετε. Αλήθεια, πάντως, στην πόλη δεν υπάρχει κάτι παραπάνω. Μετά πάμε στα δάση και τα βουνά, που θα τα έλεγα συμπαθητικά, αλλά και πάλι όχι κάτι που δεν βρίσκεις αλλού. Αν ακούσει κανείς συζητήσεις των ντόπιων σχετικά με την ανωτερότητα της Κομοτηνής έναντι των άλλων πόλεων, θα παρατηρήσει πολλούς επαίνους για το γεγονός ότι η πόλη είναι επίπεδη. «Πού αλλού κάνεις με τόση άνεση ποδήλατο;», «Ποια άλλη πόλη γνωρίζεις που περπατιέται τόσο εύκολα;». Δεν ξέρω για σας, αλλά εγώ δεν νομίζω ότι οι ευθείες επιφάνειες είναι κάτι για το οποίο αξίζει να υπερηφανεύεται μια πόλη. Θέλω να πω, κάποιες πόλεις έχουν μεγάλα μουσεία, τρομερές όπερες, ξακουστούς αρχαιολογικούς χώρους, που όλα τους μου φαίνονται αρκετά προτιμότερα από το ίδιο τσιμέντο. Δεν λέω, ωραίες είναι και οι ευθείες επιφάνειες. Αν θέλεις να κρεμάσεις ένα κάδρο στον τοίχο για παράδειγμα.

Δεν θέλω να πιστέψετε πως μισώ την πόλη όπου γεννήθηκα και μεγάλωσα. Αυτό δεν είναι αλήθεια. Στην Κο-

μοτηνή μου άρεσε που όλα ήταν κοντά μεταξύ τους και η ζωή ήταν αυτό που συνέβαινε δίπλα σου. Αλλά δεν έχω κι αυταπάτες. Υπάρχουν πολύ πιο όμορφα και ενδιαφέροντα μέρη για να ζήσει κανείς.

Οι χειμώνες ήταν αρκετά δύσκολοι, με βροχές, χιόνια, πάγο, κρύο και υγρασία. Κουβαλάω ακόμη στο μυαλό μου την εικόνα ενός κουβά που είχε ξεχάσει μια αρχαία χειμωνιάτικη μέρα η μαμά μου στο μπαλκόνι, με νερό για σφουγγάρισμα. Το νερό είχε παγώσει με τη σφουγγαρίστρα μέσα, σαν λίμνη στην Ισλανδία που εγκλώβισε κατά λάθος ένα μυθικό πλάσμα. Έξω είχε μείον δεκατρείς βαθμούς Κελσίου. Τρελό! Μια άλλη φορά στο λύκειο, γράφαμε διαγώνισμα στα Θρησκευτικά και αναγκαστήκαμε να διακόψουμε γιατί δεν μπορούσαμε να κουνήσουμε τα δάχτυλά μας. Είχαν παγώσει κι αυτά! Τραγική ειρωνεία: γράφαμε για την καιόμενη βάτο.

Όλο αυτό μου δημιουργούσε μια αίσθηση κλεισούρας. Σε συνδυασμό με το ότι η Κομοτηνή είναι κλειστή έτσι κι αλλιώς, σαν γούβα μες στη γη, χωρίς θάλασσα. Ήθελα να φύγω, ένιωθα παγιδευμένος. Από πολύ μικρός αισθανόμουν ότι η Κομοτηνή με ήθελε μικρό κι ότι όσο παρέμενα σ' αυτή, δεν επρόκειτο να αλλάξω μέγεθος. Με τη φίλη μου την Κορνηλία, η οποία για κάποιον λόγο ήταν η μοναδική μου πραγματική φίλη, δεν μπορούσαμε να πάμε πουθενά. Η μητέρα μου δεν την πολυήθελε σπίτι – η Λίτσα το αρνείται βέβαια πως δεν την ήθελε –, κι έτσι απέφευγα

να την καλώ για να μην υποστώ τα μούτρα. Κατά καιρούς έχω αναρωτηθεί πού οφειλόταν η αντιπάθεια, αλλά δεν έχω καταλήξει σε κάτι σίγουρο. Το μόνο που μπορώ να σκεφτώ είναι τα φουντωτά μαύρα μαλλιά της Κορνηλίας και το άγχος που ενδεχομένως προκαλούσαν στη Λίτσα. Τέλος πάντων, αν θέλαμε να συναντηθούμε, συναντιόμασταν στο σπίτι της Κορνηλίας όπου δεν ήταν ιδιαίτερα άνετα γιατί είχε δύο μικρότερες αδελφές που μας ενοχλούσαν, αφήνοντας διάφορα υπονοούμενα για τη σχέση μας. Εναλλακτικά, κάναμε βόλτες στην πόλη και παγώναμε ή πηγαίναμε σε καφετέριες και ξεενερώναμε. Πολύ συχνά, πηγαίναμε στο «Κοσμόπολις» με τα πόδια και βλέπαμε καμιά ταινία ή κάναμε βόλτα στα μαγαζιά. Κοιτούσαμε τον ορίζοντα από το ψηλότερο σημείο και αναρωτιόμασταν πώς να ήταν άραγε η ζωή σε ένα μέρος που δεν σε κάνει να αισθάνεσαι διαρκώς θλιμμένος. Σε ένα άλλο μέρος δηλαδή. Η Κομοτηνή δεν άρεσε σε κανέναν από τους δύο.

Πάντως, είχαμε μια αγαπημένη συνήθεια που, δυστυχώς, λόγω της φύσης της δεν μπορούσαμε να την απολαμβάνουμε συχνά. Και μόνο η προσπάθεια να την απολαύσουμε, όμως, μας ενθουσίαζε. Ήταν το ταξί 13. Το ταξί 13 ήταν ένα από τα πολλά ταξί που μπορούσαν να σου τύχουν στην πιάτσα της Ορφέως, έξω από το βιβλιοπωλείο Παπασωτηρίου. Ο οδηγός του ήταν ένας ακόμα ταξιτζής, με τη διαφορά ότι εκτός από ταξιτζής ήταν και μελλοντολόγος. Αν ήσουν αρκετά τυχερός ώστε να πέσεις στο ταξί 13 γνω-

ρίζοντας την παράλληλη δραστηριότητά του, και αν ο οδηγός του έκρινε ότι το άξιζες, είχες την ευκαιρία να αποκομίσεις, εκτός από τη μεταφορική υπηρεσία, και μερικές χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με το μέλλον σου. Με την Κορνηλία είχαμε αυτή την τύχη μόνο δύο φορές και ήμασταν απερίγραπτα περήφανοι και για τις δύο. Ο κύριος οδηγός, ένας καθ' όλα συνηθισμένος τύπος που αν τον έβλεπες έξω σίγουρα δεν θα μάντευες το χάρισμά του, μας είπε κυρίως αινιγματικά πράγματα: σε εμένα, ότι η υπερβολή θα είναι κάποιες φορές ο μόνος δρόμος που θα βλέπω, αλλά όχι ο μόνος που θα υπάρχει. Στην Κορνηλία, ότι οι στόχοι κάνουν τους ανθρώπους αλλά και οι άνθρωποι τους στόχους. Δεν δίστασε όμως να απαντήσει και σε συγκεκριμένες ερωτήσεις: όχι, δεν θα πεθαίναμε παρθένοι ούτε εγώ ούτε η Κορνηλία.

Προβλέπω ότι θα αναρωτηθείτε, γι' αυτό θα το θίξω από τώρα. Δεν είδα ποτέ ερωτικά την Κορνηλία. Δεν ξέρω γιατί. Μάλλον επειδή μου θύμιζε πολύ τον εαυτό μου. Την ένιωθα πάντα σαν κάτι που με επιβεβαιώνει και όχι σαν κάτι που με συμπληρώνει. Και η Κορνηλία, λοιπόν, έβρισκε αφόρητη την Κομοτηνή και ονειρευόταν να φύγει. Ονειρευόμασταν μαζί. Μερικές φορές, καθόμασταν στο μπαλκόνι της με τα πόδια περασμένα ανάμεσα στα κάγκελα, αφημένα στον αέρα να κρέμονται, και συζητούσαμε όλα όσα θα κάναμε όταν φεύγαμε αποκεί, τρώγοντας παγωτό και χαζεύοντας τον μινιάρé απέναντι. Η Κορνηλία

αγαπούσε πολύ τους θεόρατους σοκολατένιους πυραύλους και κάπου κάπου έτρωγε κατά λάθος και κομμάτια από το χάρτινο περιτύλιγμα. Η φωνή του μουεζίνη, πολλαπλασιασμένη από τα μεταλλικά μεγάφωνα, μας τρυπούσε τα αυτιά και έμενε μαζί μας για ώρα, σαν σάουντρακ ονειροπόλησης. Αυτό το κάναμε το καλοκαίρι.

Τα καλοκαίρια ήταν εφιαλτικά στην Κομοτηνή και δεν υπερβάλλω καθόλου. Η ζέστη και η υγρασία έκαναν την ατμόσφαιρα αποπνικτική. Αν έκανες να κλείσεις το ερκοντίσιον, έπαιρνε δύο λεπτά για να γίνεις μούσκεμα στον ιδρώτα και να πιστέψεις ότι κάποιος άνοιξε την πύλη της κόλασης κάπου μέσα στο σπίτι. Εννοείται πως η μητέρα μου δεν με άφηγε να έχω τον κλιματισμό σε λειτουργία όσο ήθελα, γιατί ανησυχούσε για τον λογαριασμό του ρεύματος. Μερικές φορές, προσπαθούσε να καμουφλάρει τη φοβία της για τα λεφτά, επικαλούμενη τη «σπατάλη ενέργειας» και το «οικολογικό μας αποτύπωμα», αλλά δεν είμαι σίγουρος ότι ήξερε για ποιο πράγμα μιλούσε. Θυμάμαι ότι κάποιες ελεεινές μέρες ενός καλοκαιριού πριν από χρόνια, όταν ο καύσωνας βρισκόταν στην κορύφωσή του, κοιμόμουν μόνο τρεις με τέσσερις ώρες. Κατέβαζα τα παντζούρια του υπνοδωματίου μου για να μην μπαίνει μέσα ο ήλιος, αλλά έτσι έλιωνα από τη ζέστη γιατί δεν έμπαινε αέρας. Ανέβαζα τα παντζούρια και τότε ο ήλιος έμπαινε στα μάτια μου και με ξυπνούσε. Το ίδιο καλοκαίρι, μερικά κοράκια είχαν αποφασίσει για ένα διάστημα να αράξουν στο μπαλ-

κόνι μου και το κρώξιμό τους ήταν μια ακόμα υπενθύμιση της καταδίκης μου. Για να μη μιλήσω για τις τεράστιες μοβ κουτσουλιές τους.

Με την Κορνηλία πηγαίναμε κάποτε για μπάνιο στο Φανάρι με το ΚΤΕΛ. Εκεί, πάντα μας κοιτούσαν με μισό μάτι για τα όχι πολύ μοντέρνα μαγιό μας και για τη γενικότερη αίσθηση Κομοτηναίων που μάλλον αποπνέαμε, σε αντίθεση με τους υπόλοιπους λουόμενους που ήταν κυρίως πλούσιοι φοιτητές από την Αθήνα. Στην Κομοτηνή και στα περίξ επικρατούσε σε πολλές περιπτώσεις ένα περίεργο είδος ρατσισμού, τουλάχιστον έτσι μου το είχε θέσει η Κορνηλία και δεν είχε και άδικο. Η εντοπιότητα προκαλούσε στους ντόπιους αποστροφή. Να φανταστείτε ότι υπήρχε ένας τύπος που η δουλειά του ήταν να φέρνει και να στήνει ξαπλώστρες για κάθε επισκέπτη της οργανωμένης πλαζ, κι όταν πηγαίναμε εμείς, έπρεπε να του το ζητήσουμε πέντε φορές. Μια φορά μας έφερε ξαπλώστρες μετά από μία ώρα και στο μεταξύ αναγκαστήκαμε να στρώσουμε τις πετσέτες μας κάτω. Ήταν πολύ ντροπιαστικό. Μια άλλη φορά, δεν πρόσεξε καν την παρουσία μας, ούτε αυτός ούτε κάποιος από το μπαρ. Τελικά, κάτσαμε, κάναμε μπάνιο, λιαστήκαμε και φύγαμε χωρίς να πληρώσουμε. Όχι επειδή δεν θέλαμε να πληρώσουμε, αλλά επειδή ήμασταν τόσο αμελητέοι που κανείς δεν θεώρησε ότι οφείλαμε αντίτιμο. Δεν με στεναχώρησε και πολύ αυτή η εξέλιξη, για να είμαι ειλικρινής. Η Κορνηλία όμως τα έπαιρνε κα-

τάκαρδα όλα αυτά. Δεν έβλεπε την ώρα να δώσουμε πανελλήνιες και να φύγει από την Κομοτηνή και απ' όλα όσα αυτή συμβόλιζε.

Θαύμαζα την Κορνηλία με έναν πολύ ειλικρινή τρόπο που ήξερε τι ήθελε να κάνει στη ζωή της. Ήταν από πάντα σίγουρη ότι ήθελε να γίνει δημοσιογράφος, σοβαρή δημοσιογράφος, και να κάνει έρευνες, να μεταφέρει πρώτη τις σημαντικότερες ειδήσεις, να αποκαλύπτει σκάνδαλα και τέτοια. Κάθε χρονιά επιχειρούσε να στήσει σχολική εφημερίδα, αλλά δεν ενδιαφερόταν κανείς να συμμετάσχει στην προσπάθειά της, κι έτσι στο τέλος τα παράταγε πολύ απογοητευμένη. Πώς να έβγαζε εφημερίδα μόνη της; Η αλήθεια είναι ότι θα μπορούσα εγώ να τη βοηθήσω, αλλά βαριόμουν θανάσιμα να ξοδέψω δυνάμεις σε οτιδήποτε δεν ήταν υποχρεωτικό. Τι να κάνω, αυτός ήμουν! Πάντως, δεν είχα αμφιβολία ότι η Κορνηλία θα περνούσε σύντομα στην αντίστοιχη σχολή στην Αθήνα και θα τα πήγαινε τέλεια. Μπορούσα άνετα να τη φανταστώ διευθύντρια σε κάποιο σπουδαίο μέσο, να δίνει με αυτοπεποίθηση εντολές στον ένα και στον άλλο ή, ακόμα πιο κινηματογραφικά, μάχιμη στους δρόμους, να τρέχει με το αυτοκίνητό της να ξεφύγει από μυστικούς πράκτορες ενώ στον χαρτοφύλακά της κουβαλάει απόρρητα έγγραφα γεμάτα σοκαριστικά στοιχεία εναντίον ισχυρών παραγόντων. Ήμουν βέβαιος ότι η Κορνηλία μια μέρα είτε θα έριχνε κάποια κυβέρνηση είτε θα βρισκόταν έγκλειστη σε ένα ανήλιαγο ρωσικό μπουντρού-

μι με τη διεθνή κοινότητα να κραυγάζει το όνομά της. Ίσως και τα δύο. «ΛΕΥΤΕΡΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΝΗΛΙΑ!» της φώναζα μερικές φορές κι αυτή γελούσε χωρίς να ξέρει τι εννοώ. Ούτε εγώ ήξερα.

Εγώ, πάλι, δεν είχα ιδέα τι ήθελα να κάνω. Ιδανικά, θα ήθελα να μην κάνω τίποτα. Ήθελα απλώς να φύγω από την Κομοτηνή και να πάω σε ένα σπίτι όπου θα μπορούσα να βάζω και να βγάζω τα παπούτσια μου όποτε θέλω, να κάθομαι στον καναπέ όπως θέλω και να αφήνω το ερκο-ντίσιον αναμμένο για όσο θέλω. Επίσης, ήθελα να κυκλοφορήσω σε έναν κόσμο όπου δεν θα ήμουν γνωστός ως ο γιος του Γλυκούλη. Στο σχολείο, για χρόνια δεν με φώναζαν Ιγνάτιο, αλλά Γλυκούλη. Και όχι επειδή με έβρισκαν γλυκό.

Η χρονιά των πανελληνίων ήταν δύσκολη και μοναχική. Αντί να έχω εγώ νεύρα, είχε ο πατέρας μου. Η μητέρα μου τα απέδιδε κρυφά στην «κρίση ηλικίας». Λέω κρυφά, γιατί ποτέ δεν του το είπε ευθέως. Απλώς περίμενε να τελειώσει η εκάστοτε έκρηξή του κι έπειτα μου έλεγε «Μην ανησυχείς, απλώς συνειδητοποιεί ότι μεγαλώνει, αυτό είναι όλο». Μετά έφευγε για να σφουγγαρίσει. Πολλές φορές σκέφτηκα ότι οι επιχειρήσεις καθαριότητας της μαμάς μου ήταν στην πραγματικότητα επιχειρήσεις ξεπλύματος.

Πέραν της κρίσης ηλικίας πάντως, τα νεύρα του Θανάση οφείλονταν σε μεγάλο βαθμό και στον ανταγωνισμό του Γλυκούλη στη Θεσσαλονίκη. Συγκεκριμένα, επί της

Προξένου Κορομηλά, στα πενήντα μέτρα από τον Γλυκούλη, ένας τύπος είχε ανοίξει τον Μικρούλη και πούλαγε διάφορα σφολιατοειδή, αλλά και κάποια μικρά γλυκά ψυγείου. Ο πατέρας μου ήταν έξω φρενών, δεν μπορούσε να το πιστέψει ότι κάποιος είχε το θράσος να οικειοποιηθεί με τόσο θρασύ τρόπο το «brand name» και τη φιλοσοφία του. «Αν νομίζει αυτός ο τυπάκος, και οποιοσδήποτε άλλος τυπάκος, ότι θα υφ-αρ-πά-ξει τους κόπους και την επιτυχία τόσων ετών με το γελοίο μαγαζάκι του, είναι πολύ γελασμένος. Πο-λύ-γε-λα-σμέ-νος. Και θα το μετανιώσει πικρά». Στον πατέρα μου άρεσε να συλλαβίζει τις λέξεις για να τους δώσει περισσότερο στόμφο. Νομίζω ότι αυτό τον έκανε να αισθάνεται κάπως επικίνδυνος.

Ο σύμβουλος επιχειρήσεων του πατέρα μου, ο ίδιος που του είχε πει να εντάξει γλυκά στο μενού του Γλυκούλη, τον διαβεβαίωσε πως δεν είχε να ανησυχεί για τίποτα. Η εμφάνιση του Μικρούλη στην πραγματικότητα ήταν ιδιαιτέρως κολακευτική και έδινε επιπλέον αξία στον Γλυκούλη. «Δεν θα χάσεις τον κόσμο σου, Θανάση, ο κόσμος δεν εγκαταλείπει το πρωτότυπο» του έλεγε ο κύριος Περδικάκης επικαλούμενος την πείρα του στην αγορά. Τελικά, και αρκετό κόσμο έχασε και τον κύριο Περδικάκη τον απέλυσε, αφού έμαθε από αξιόπιστη πηγή ότι παρείχε τις υπηρεσίες του παράλληλα και στον ιδιοκτήτη του Μικρούλη. Μετά τα ξαναβρήκαν. Τι να πει κανείς. Θεωρώ ότι αυτό είναι που λέμε «ο Θεός και η ψυχή του».

Τέλος πάντων, επανέρχομαι στις πανελλήνιες. Ήταν μια πολύ αγχωτική περίοδος για μένα. Η Κορνηλία, άφαντη. Διάβαζε μέρα νύχτα για να περάσει στην Αθήνα. Εγώ βρισκόμουν σε σύγχυση. Ο στόχος ήταν να δραπετεύσω. Κι επειδή δεν είχα ιδιαίτερες προτιμήσεις, η σκέψη μου ακολουθούσε την Κορνηλία. Θα ήταν τέλειο να είμαστε μαζί στην Αθήνα και να εξερευνούμε όλα εκείνα που μας έλειπαν στην Κομοτηνή: χώρο, ανωνυμία, μικρές πολυτέλειες. Οι γονείς μου δεν έβλεπαν με πολύ καλό μάτι το ενδεχόμενο να φύγω από την πόλη, όμως όταν είπα στη μάνα μου ότι θα ήταν ωραίο να έχω ένα δικό μου σπίτι στην Αθήνα και να το προσέχω, να το φροντίζω και να το καθαρίζω ανελλιπώς, κάτι στη στάση της άλλαξε. Στην πορεία, συμφώνησε και ο πατέρας μου να φύγω αν θέλω, αλλά εξέφρασε την επιθυμία να σπουδάσω κάτι σχετικό με επιχειρήσεις και μάρκετινγκ, ώστε να αναλάβω κάποια στιγμή την περαιτέρω εξέλιξη του Γλυκούλη. Ο Θανάσης ήταν τόσο εμμονικά στον κόσμο του, που δεν καταλάβαινε ότι ο Γλυκούλης ήταν ο λόγος που έφευγα.

Η Κορνηλία αρίστευσε, όπως αναμενόταν. Περνούσε κυριολεκτικά παντού, αλλά εννοείται πως έμεινε πιστή στον στόχο της. Η Δημοσιογραφία ήταν σταθερά κι αμετακίνητα η πρώτη της επιλογή. Παραδόξως, τα πήγα κι εγώ αρκετά συμπαθητικά. Το πρόβλημά μου όμως παρέμενε, κι αυτό ήταν ότι δεν με τραβούσε τίποτα. Και μόνο η σκέψη ότι κάτι έπρεπε να με ενδιαφέρει κι ότι σε κάτι έπρεπε

να επενδύσω μου έφερνε ζάλη κι απελπισία. Δεν γινόταν να αναλάβει κάποιος άλλος τον έλεγχο και την ευθύνη της ζωής μου; Ίδανικά, κάποιος με έφεση στις σωστές κι ανώδυνες αποφάσεις. Εγώ ήθελα μόνο να φύγω και να δω τον εαυτό μου με άλλα μάτια, με την ελπίδα να με δει και κανένας άλλος λίγο διαφορετικά. Η ζωή μου ήταν ένα πορσελάνινο κέλυφος κι εγώ κατοικούσα μέσα του περιμένοντας με το σφυράκι μου στο χέρι να το σπάσω, για να βγω επιτέλους έξω. Ήμουν έτοιμος να ενηλικιωθώ και για να γίνει αυτό, έπρεπε οπωσδήποτε να αλλάξω πόλη. Έτσι δήλωσα κι εγώ το τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης στην Αθήνα, για να είμαστε μαζί με την Κορνηλία και να ξεκινήσουμε μια νέα, συναρπαστική ζωή που δεν θα θύμιζε καθόλου την ανώφελη βαρεμάρα της Κομοτηνής.

Δυστυχώς, η Κορνηλία δεν φάνηκε να χαίρεται με την επιλογή μου. Όταν της φανέρωσα τη σχολή που δήλωσα πρώτη στο μηχανογραφικό, χαμογέλασε κάπως βεβιασμένα, με τον τρόπο που χαμογελάει κανείς όταν διχάζεται μεταξύ λύπης κι αναγκαστικής ευγένειας, και μου είπε «Α. Ωραία!». Τη ρώτησα τι έχει και δεν χαίρεται, κι αυτή μου απάντησε «Τίποτα, τίποτα, απλώς θα ζοριστώ πολύ με τη μετακόμιση κι έχω αρχίσει να αγχώνομαι από τώρα». Επέλεξα να την πιστέψω.

Μόλις τελείωσε το σχολείο, ο Ιγνάτιος Καραθεωδωρής ήξερε ότι ήθελε να ζεφύχει: από την Κομοτηνή, από τη μητέρα του, από τον πατέρα του, από μία βαρετή ζωή. Γι' αυτό και όταν επιτέλους μετακόμισε στην Αθήνα, απόφασισε να γίνει ένας αλλος άνθρωπος. Ως φοιτητής πια, είναι πρωτόγνωρα χαρούμενος. Όμως, όσο περισσότερο εξερευνά τον καινούργιο του κόσμο, τόσο δυσκολότερος μοιάζει να γίνεται. Η νέα του φίλη, η Βιργινία, είναι πλάσιμη από αλλόκοτα υλικά. Για να μη μιλήσουμε για τους κυρίους Μαρκέζε και Γόπα: ακατανόητοι έρχομαι εσύ! Ο Ιγνάτιος δεν θέλει με τίποτα να αποτύχει η νέα του ζωή στην Αθήνα. Προσπαθώντας, όμως, να εξαντλήσει όλες του τις δυνατότητες, εξαντλείται ο ίδιος. Και καθώς βλέπει τον εαυτό του να αλλάζει μέσα σε έναν αχανή ψηφιακό κόσμο όπου όλα είναι πιθανά, μαθαίνει από πρώτο χέρι τι θα πει να χάνεις τα πάντα.

ISBN 978-618-03-3329-9

9 786180 333299

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 833329

metaixmio.gr

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ
ΚΑΙ ΣΕ
e-book